

Kirkjuþing 2017

1. mál – þskj. 1

Skýrsla kirkjuráðs 2017 (Lagt fyrir 56. kirkjuþing 2017)

Flutt af kirkjuráði
Frsm. Agnes M. Sigurðardóttir

Inngangur

Biskup Íslands, Agnes M. Sigurðardóttir, er forseti kirkjuráðs lögum samkvæmt. Auk biskups sitja í ráðinu fjórir fulltrúar kjörnir af kirkjuþingi til fjögurra ára, tveir leikmenn og tveir prestvígðir menn. Hinir kjörnu kirkjuráðsmenn og varamenn þeirra sitja allir á kirkjuþingi en kirkjuráð var kosið á kirkjuþingi 2014 til fjögurra ára. Þeir eru sr. Elínborg Gísladóttir, sóknarprestur í Grindavíkurstakalli, Kjalarnesprófastsdæmi, sr. Gísli Gunnarsson, sóknarprestur í Glaumbæjarprestakalli, Húnavatns- og Skagafjarðarprófastsdæmi, Stefán Magnússon, bóndi og Svana Helen Björnsdóttir, rafmagnsverkfræðingur og framkvæmdastjóri. Varamenn í kirkjuráði eru Drífa Hjartardóttir bóndi, Einar Karl Haraldsson framkvæmdastjóri, sr. Geir Waage sóknarprestur og sr. Gísli Jónasson prófastur og sóknarprestur.

Starfsemi kirkjuráðs

Almennt

Um störf kirkjuráðs fer eftir lögum um stöðu, stjórn og starfshætti þjóðkirkjunnar nr. 78/1997 svo og starfsreglum um kirkjuráð nr. 817/2000. Þar er kveðið á um verkefni kirkjuráðs sem fer með framkvæmd þeirra sameiginlegu verkefna þjóðkirkjunnar sem lög og stjórnvaldsreglur ætla því og erinda sem vísað er til þess, m.a. af hálfu kirkjuþings, prestastefnu, samtaka leikmanna, ráðherra og Alþingis. Kirkjuráð undirbýr kirkjuþing í samráði við forseta þingsins og forsætisnefnd. Þá undirbýr ráðið þingmál sín og veitir kirkjuþingsfulltrúum sem þess óska aðstoð við framsetningu þingmála. Kirkjuráð annast almennt framkvæmd ákvarðana þingsins ef annað er ekki ákveðið af kirkjuþingi. Kirkjuráð hefur yfirumsjón með fjármálum og fasteignamálum þjóðkirkjunnar og fer með stjórn Jöfnunarsjóðs sókna, kirkjumálasjóðs og Kristnisjóðs. Ráðið úthlutar úr sjóðunum á grundvelli umsókna og fjárhagsáætlana. Í fjármálaumsýslunni felst m.a. að gera fjárhagsáætlanir og fjárlagatillögur og árita ársreikninga þeirra sjóða sem ráðið stýrir og leggur fram á kirkjuþingi.

Kirkjuráðsfundir

Kirkjuráð heldur fund að jafnaði einu sinni í mánuði á biskupsstofu og á þessu starfsári (kirkjuþingsárinu) hélt ráðið ellefu reglulega fundi auk fjögurra aukafunda. Forseti kirkjuþings situr fundi kirkjuráðs þegar málefni kirkjuþings eru til umfjöllunar. Vígslubiskupar sitja fundi ráðsins þegar málefni biskupsstólanna eru til umfjöllunar.

Starfshópar kirkjuráðs

Starfshópar kirkjuráðs eru lagahópur, fjármalahópur og kirkjustarfs- / fasteignahópur. Þeir eiga sér samsvörun í föstum þingnefndum kirkjuþings og eru skipaðir formanni viðkomandi þingnefndar, fulltrúa úr kirkjuráði og fulltrúa biskups Íslands. Fyrst taldi hópurinn hefur ekki starfað en löggjafarnefnd kirkjuþings hefur starfað nær óslitið milli þinga í umboði þess.

Starfsfólk kirkjuráðs

Framkvæmdastjóri kirkjuráðs er Oddur Einarsson. Annað starfsfólk kirkjuráðs eru Guðrún Finnbjarnardóttir fulltrúi, ritari kirkjuráðs, Arnór Skúlason arkitekt, verkefnisstjóri á fasteignasviði

og Skúli Guðmundsson hdl., lögfræðingur Kirkjumálasjóðs og sérfræðingur kirkjuþings við undirbúning kirkjuþingsmála og úrvinnslu samþykktá þingsins.

Verkefni kirkjuráðs á starfsárinu

Reglulegt kirkjuþing, 54. kirkjuþing 2016, var haldið í Grensáskirkju og hófst hinn 5. nóvember 2016. Hinn 9. nóvember var því frestað og framhaldið 25. febrúar 2017. Alls voru 25 mál á dagskrá þingsins og 17 þeirra voru afgreidd frá því en afgreiðslu átta mála var vísað til framhaldsfundar og þá lagt var fram með afbrigðum eitt mál til viðbótar. Kirkjuráð lagði fram tvö mál, biskup Íslands flutti sex mál, forsætisnefnd eitt mál, löggjafarnefnd fjögur mál og kirkjuþing unga fólksins eitt mál. Þingmannamál voru sjö. Alls var 21 mál afgreitt á þinginu, tvö mál voru sameinuð, þrjú mál voru dregin til baka og eitt reyndist gallað og var ekki afgreitt frá kirkjuþingi 2016.

Aukakirkjuþing 2017

Á (2)62. fundi kirkjuráðs hinn 14. mars 2017 var upplýst að á afgreiðslu 15. máls kirkjuþings 2016 sem varðaði tillögu að starfsreglum um breytingu á starfsreglum um kosningu biskups Íslands og vígslubiskupa nr. 1108/2011 hefðu verið ágallar sem væru þess eðlis að starfsreglurnar væri ekki unnt að birta nema kirkjuþing kæmi saman til að afgreiða þær að nýju. Fundurinn ályktaði að framhald málsins væri í höndum forseta kirkjuþings og forsætisnefndar þingsins. Niðurstaða þessara aðila var sú að kalla saman aukakirkjuþing hinn 30. mars 2017 og taka þar starfsreglurnar til afgreiðslu. Að því loknu voru hinar nýju starfsreglur birtar í stjórnartíðindum.

Gerðir kirkjuþings eru gefnar út og þeim dreift til þingfulltrúa, presta, formanna sóknarnefnda o. fl. Þar eru breytingar á starfsreglum, nýjar starfsreglur, ályktanir og samþykktir kirkjuþings. Kirkjuráð hefur unnið að framkvæmd og kynningu þeirra mála sem kirkjuþing fól ráðinu að sinna. Jafnframt hafa samþykktar starfsreglur verið birtar í Stjórnartíðindum.

Skal nú gerð grein fyrir störfum kirkjuráðs við framkvæmd samþykktá kirkjuþings.

Ályktanir og samþykktir 54. kirkjuþings 2016 og viðbrögð kirkjuráðs við þeim

Mál 54. kirkjuþings sem vísað var til kirkjuráðs eða kirkjuráð ákvað að taka á dagskrá sína voru tekin fyrir á (2)57. fundi kirkjuráðs hinn 29. nóvember og þar afgreidd með eftirgreindum hætti:

- 1. 1. mál, skýrsla kirkjuráðs.** Kirkjuþing 2016 ályktar mikilvægi þess að bæta skuli stöðu kynningar- og upplýsingamála þjóðkirkjunnar og áréttar ályktun Kirkjuþings 2015 sama efnis. Kirkjuráð tók undir ályktun kirkjuþings og upplýst var að unnið væri að því að bæta stöðuna að þessu leyti.
- 2. 7. mál, tillaga til þingsályktunar um sóknasamband.** Kirkjuþing ályktar að hafinn verði undirbúningur að stofnun sambands sókna og vísar málinu til kirkjuráðs.
- 3. 8. mál, þingsályktun um áttak til aukins samstarfs sókna.** Kirkjuþing 2016 beinir því til biskups Íslands, biskupafundar og kirkjuráðs að á næstu árum verði unnið að sérstöku áttaki til að hvetja sóknir þjóðkirkjunnar til að huga að auknu samstarfi og jafnvel sameiningum þar sem það þykir henta og þá jafnt í þéttbýli sem dreifbýli. Jafnframt er því beint til kirkjuráðs að Jöfnunarsjóður sókna styðji þetta áttak með því að úthluta styrkjum til þeirra sókna sem vilja sameinast skv. sérstökum reglum sem settar yrðu þar um.
7. og 8. mál voru rædd saman. Samþykkt var að skipaður yrði þriggja manna starfshópur til að vinna málinu framgang og málið tekið á dagskrá desemberfundar kirkjuráðs. Sjá einnig umfjöllun um 265. og 271. fund kirkjuráðs í kaflanum: Verkefni kirkjuráðs á sviði fjármála.
- 4. 12. og 13. mál, starfsreglur um kirkjuráð.** Breyttar starfsreglur taka gildi hinn 1. janúar 2017. Samþykkt var að Kirkjuráð feli framkvæmdastjóra að hefja þegar í stað undirbúning að

innleiðingu breyttra starfsreglna með hönnun breyttra verklagsreglna á skrifstofu ráðsins til að tryggja hnökralausa framkvæmd þeirra frá fyrsta degi. Jafnframt verði honum falið að annast um að hinar breyttu starfsreglur verði birtar í Stjórnartíðindum.

5. **16. mál, þingsályktun um ráðningu starfsmanns kirkjuþings.** Kirkjuþing samþykkti að forsætisnefnd þingsins fái heimild til að ráða löglærðan starfsmann kirkjuþings í hlutastarf í tvö ár frá og með næstu áramótum. Starfsmaðurinn verði óháður öðrum kirkjulegum stofnunum í störfum sínum.

Samþykkt var að kirkjuráð feli framkvæmdastjóra að hefja þegar í stað undirbúning að ráðningunni í samráði við forseta kirkjuþings.

6. **17. mál, þingsályktun um skírnarfræðslu.**

Samþykkt var að Kirkjuráð feli framkvæmdastjóra að taka skipan nefndarinnar á dagskrá næsta fundar í fjárhagsáætlun Kirkjumálasjóðs fyrir næsta ár. Sjá einnig umfjöllun um 271. fund kirkjuráðs í kaflanum: Önnur mál sem kirkjuráð fjallaði um á kirkjuþingsárinu og rétt þykir að gera kirkjuþingi grein fyrir.

7. **18. mál, þingsályktun um líknarsjóði sókna.**

Samþykkt var að Kirkjuráð feli framkvæmdastjóra að vinna að framgangi málsins í samræmi við ályktun kirkjuþings.

8. **19. mál, þingsályktun um útgáfu sálmabókar þjóðkirkjunnar árið 2017.**

Samþykkt var að Kirkjuráð feli framkvæmdastjóra að taka málið á dagskrá næsta fundar í fjárhagsáætlun Kirkjumálasjóðs fyrir næsta ár.

9. **22. mál, breyting á starfsreglum um skipulag kirkjunnar í héraði nr. 1026/2007.** Samþykkt var að Kirkjuráð feli framkvæmdastjóra að annast um að hinar breyttu starfsreglur verði auglýstar í Stjórnartíðindum og kynntar öllum hlutaðeigandi aðilum.

10. **23. mál, þingsályktun um skýrslu um stefnumótun þjóðkirkjunnar.** Ályktun kirkjuþings kvað á um að kirkjuráð hafi málið til ákvörðunar um það hvort sviðsmyndir verði nýttar við vinnu við stefnumótun þjóðkirkjunnar.

Samþykkt var að kirkjuráð kalli til sín sérfræðinga á sviði sviðsmyndagerða og kynni sér þá hugmyndafræði sem liggur þar að baki til að undirbyggja ákvörðun ráðsins um hvort farin verður þessi leið í stefnumótun þjóðkirkjunnar. Sjá einnig umfjöllun um 270. fund kirkjuráðs í kaflanum: Önnur mál sem kirkjuráð fjallaði um á kirkjuþingsárinu og rétt þykir að gera kirkjuþingi grein fyrir.

11. **Tímasetning framhaldsþings.**

Fram kom tillaga um að framhaldsþing verði haldið laugardaginn 25. febrúar 2017. Tillagan var samþykkt.

12. **Nefnd um kirkjuþingskosningar.**

Lögð var fram kostnaðaráætlun vegna starfs nefndarinnar. Samkvæmt áætluninni er gert ráð fyrir að kostnaður við starfið verði kr. 300.000.

Kirkjuráð ályktar að vísa málinu til næsta fundar og gerðar fjárhagsáætlunar næsta árs.

13. **Kynning á frumvarpi til nýrra þjóðkirkjulaga.**

Lögð var fram kostnaðaráætlun vegna kynningarinnar. Samkvæmt áætluninni er gert ráð fyrir að kostnaður við starfið verði allt að kr. 3.800.000.

Kirkjuráð ályktar að vísa málinu til næsta fundar og gerðar fjárhagsáætlunar næsta árs.

Kirkjuþing unga fólksins 2016

Kirkjuþing unga fólksins kemur saman árlega. Hlutverk þess er að ræða stöðu og hlutverk ungs fólks í Þjóðkirkjunni og í samfélagi kirkna um heim allan. Þar eiga sæti fulltrúar prófastsdæma Þjóðkirkjunnar og fulltrúar frá KFUM og KFUK. Fulltrúarnir skulu vera á aldrinum 14 til 30 ára og skráðir í Þjóðkirkjuna. Kirkjuþing unga fólksins er vettvangur ungs fólks til að hafa áhrif á starfsemi kirkjunnar.

Kirkjuþing unga fólksins var haldið á Biskupsstofu hinn 20. maí 2017. Kirkjuþingsfulltrúar voru 15 frá fimm prófastsdæmum, ásamt fulltrúa frá KFUM/K. Hafdís Ósk Baldursdóttir frá Kjalarnesprófastsdæmi var kjörin forseti þingsins og hún var jafnframt kjörin áheyrnarfulltrúi á kirkjuþing hið almenna.

Fimm mál voru á dagskrá og voru lögð fram til kynningar. Málin fjölluðu um Farskóla leiðtogaefna; samræmt námskeið fyrir starfsfólk í æskulýðsstarfi; umhverfisstefnu Þjóðkirkjunnar; sterkari stöðu unga fólksins á kirkjuþingi og skipan starfshóps til endurskoðunar skipulags æskulýðsmála.

Ályktanir kirkjuþings unga fólksins 2016

Farskóli leiðtogaefna – fjölþjóðlegt verkefni?

Fyrsta mál fjallaði um breytingu á farskóla leiðtogaefna og möguleika á því að gera hann að fjölþjóðlegu verkefni. Áréttað var að Farskólinn er verkefni sem kirkjan getur verið stolt af. Kirkjuþing ályktaði um hugmyndir að stækka verkefnið og gera það að evrópsku verkefni. Lagt var til að skipa nefnd út frá stjórn prófastdæmanna til að skoða verkefnið og skal hún skila tillögu að framkvæmd sem hægt væri að taka fyrir á næsta þingi.

Samræmt námskeið fyrir starfsfólk í æskulýðsstarfi Kirkjunnar

Kirkjuþing unga fólksins ályktaði að fært yrði í starfsreglur kirkjunnar að allt starfsfólk skuli sitja samræmt námskeið um starfshætti æskulýðsleiðtoga og siðareglur kirkjunnar. Fræðsluvið skuli annast námsskrá og í samvinnu við fræðslufulltrúa skipuleggja reglubundið námskeiðshald. Fulltrúar biskups og prófaste skulu fylgja eftir að fræðsluskyldu og að námskeiðssetu sé sinnt. Einnig var lagt til að grunnnámskeið fyrir leiðtoga í barna og unglingastarfi kirkjunnar yrði breytt í eins konar skóla þar sem sama námsefni væri fyrir öll prófastsdæmin, hægt væri að fá námið viðurkennt af menntamálaráðuneytinu og meta til eininga á framhaldsskólastigi. Markmið námsins yrði að auka þekkingu á siðareglum og starfsreglum kirkjunnar og félags- og sálfræði þekkingu innan æskulýðsstarfa. Skólinn yrði fyrir eldri leiðtoga sem hafa t.d. lokið Farskóla leiðtogaefna.

Viðbót við umhverfisstefnu Þjóðkirkjunnar – útrýming einnota plastmálum í safnaðarstarfi fyrir 2020

Kirkjuþing unga fólksins ályktaði að bætt yrði við umhverfisstefnu Þjóðkirkjunnar að einnota plastmálum verði útrýmt úr safnaðarstarfi kirkjunnar fyrir 2020. Þingið hvatti umhverfisnefnd Biskupsstofu að brýna fyrir söfnuðum kirkjunnar að hætta notkun einnota plastmála þegar í stað og draga einnig úr notkun annarra einnota umbúða. Sameinuðu þjóðirnar hafa sett í gang alheimsherferð gegn plastmengun heimshafanna. Eitt af markmiðum herferðarinnar er að binda enda á notkun einnota plastumbúða fyrir 2022. Landvernd heldur utan um herferðina hér á landi. Þjóðkirkjan skal standa í stafni þeirrar hugarfarsbreytingar sem þarf vegna notkun plasts og áhrif þess á umhverfið. Kirkjuþing unga fólksins lætur sig umhverfið varða og þess má geta að þingið í ár var pappírslaut annað árið í röð og hafa umhverfismál legið fyrir þinginu á hverju ári.

Stafshópur til endurskoðunar skipulags æskulýðsmála Þjóðkirkjunnar

Biskup Íslands lagði fram mál á kirkjuþingi unga fólksins um skipan starfshóps á vegum biskups Íslands er endurskoði skipulag æskulýðsmála Þjóðkirkjunnar. Starfshópurinn verður skipaður einum fulltrúa sem biskup tilnefni, einum fulltrúa tilnefndum af kirkjuþingi unga fólksins og einum fulltrúa

tilnefndum af ÆSKP. Nefnd þessi er svar við óskum kirkjuþings unga fólksins 2016 um meiri athygli og eftirfylgni með æskulýðsmálum. Kirkjuþing unga fólksins 2017 studdi skipan starfshópsins. Hafdís Ósk Baldursdóttir var kjörin til setu í hópnum fyrir hönd KUF.

Sterkari staða á Kirkjuþingi

Góð reynsla er komin á starf kirkjuþings unga fólksins en það kom saman í áttunda skiptið í ár. Kirkjuþing unga fólksins ályktaði að fulltrúi KUF á kirkjuþingi hafi atkvæðisrétt í stað þess að vera áheyrnafulltrúi. Forsetar KUF hafa hingað til haft málfrelsi og tekið virkan þátt í störfum kirkjuþings. Þingið taldi eðlilegt að gefa þeim frekari tækifæri á að hafa mótandi áhrif á störf þingsins og niðurstöður með því að þeir öðlist atkvæðisrétt á þinginu.

Kirkjuráð sendi kirkjuþingi unga fólksins þakki fyrir ábendingar og góðar tillögur. Lýkur hér umfjöllun um kirkjuþing unga fólksins og ályktanir þess.

Verkefni kirkjuráðs

Fyrsti fundur kirkjuráðs eftir 54. kirkjuþing var 257. fundur og var haldinn hinn 29. nóvember á síðasta ári. Alls urðu fundir kirkjuráðs 15 á kirkjuþingsárinu eins og áður hefur komið fram og var síðasti fundur fyrir núverandi kirkjuþing sá (2)71. í röðinni. Í skýrslu þessari verður vísað til fundanna um gjörðir kirkjuráðs í númeraröð og til hægðarauka verður einungis vísað til þess tugar sem þeir tilheyra. Þannig verður 257. fundur nefndur 57. fundur, 258. fundur verður nefndur 58. fundur o.s.frv. Einungis verður fjallað um mál sem tekin voru á dagskrá og hlutu þar afgreiðslu af hálfu ráðsins eða skuldbindandi ákvörðun var tekin um.

Verkefni kirkjuráðs á fasteignasviði

Verkefni fasteignasviðsins voru til umfjöllunar á þrettán fundum kirkjuráðs á starfsárinu.

Á (2)57. fundi var lögð fram stefnumörkun vígslubiskups og stjórnar vegna vinnu við deiliskipulag fyrir Skálholtsstað og Skálholtsjörðina. Kirkjuráð ályktaði að gerð verði áætlun í tengslum við uppbyggingu Skálholtsstaðar sem ferðamannastaðar þar sem fram kæmu markmið um fjölda ferðamanna, þær tekjur sem hafa mætti af slíkri starfsemi og þær endurbætur sem gera þarf til að þeim markmiðum yrði náð. Kirkjuráð samþykkti að deiliskipulagsvinnu verði fram haldið. Kirkjuráð samþykkti jafnframt að unnar verði tillögur að breyttri nýtingu á húsakosti staðarins skv. tillögum þar um. Hallveigartröð 4, Reykholti, forkaupsréttur Kirkjumálasjóðs. Eignin er í sölumæðferð en Kirkjumálasjóður á forkaupsrétt á henni skv. lóðaleigusamningi. Samþykkt var að fallið verði frá forkaupsréttinum.

Á (2)58. fundi var samþykkt að veita eiganda Löngumýrarskóla í Skagafirði leyfi til að reisa sólskála við húsið.

Á (2)59. fundi var lögð fram uppsögn ábúðar á jörð Kirkjumálasjóðs að Hraungerði í Flóahreppi. Kirkjuráð fól framkvæmdastjóra og fasteignasviði ásamt kirkjustarfshópi að kanna möguleika á nýtingu jarðarinnar. Þá var samþykkt að fasteignin Laugavegur 31 yrði sett á söluskrá.

Á (2)61. fundi var ákveðið að hafna öllum tilboðum sem bárust í fasteign Kirkjumálasjóðs að Laugavegi 31.

Á (2)62. fundi samþykkti kirkjuráð leyfi til handa Orkustofnunar vegna nýtingar jarðhita og til handa RARIK vegna lagningar jarðstrengja á landi Reykhólts í Borgarfirði.

Á (2)64. fundi samþykkti kirkjuráð erindi Stefáns og Jóns Tr. Guðmundssona þar sem óskað var eftir að fá að taka jörðina Hraungerði á leigu til eins árs gegn leigugjaldi sem nemi 3% af fasteignamati jarðarinnar fyrir yfirstandandi ár. Kirkjuráð fól jafnframt fasteignasviði að undirbúa sölu jarðarinnar.

Á (2)65. fundi var samþykktur samningur við Ölkeldubændur um leigu á túnum prestsetursjarðarinnar að Staðastað. Þá samþykkti kirkjuráð að gera samstarfssamning við HS Orku um endurheimt votlendis á allt að 10 ha. landssvæði vegna fyrirhugaðrar Brúarvirkjunar. Fram kom að verkefnið væri án kostnaðar fyrir Kirkjumálasjóð. Kirkjuráð samþykkti jafnframt samstarf við Auðlind, náttúrusjóð um sambærilegt verkefni.

Á (2)66. fundi samþykkti kirkjuráð erindi varðandi skráningu landeignarinnar Þorgilsreitur í fasteignaskrá en hún er hluti Hofs í Vopnafirði og er eigninni afsalað sem lóðar undir safnaðarstofu.

Á (2)67. fundi var ákveðið að veiðihlunnindi sem fylgja Hofi í Vopnafirði verði undanskilin í auglýsingu um sóknarprestsembætti Hofsprestakalls. Kirkjuráð samþykkti tillöguna en ályktaði að sú ákvörðun verði endurskoðuð þegar starfshópur kirkjuráðs sem kirkjuþing 2015 ályktaði að skipaður yrði til að skoða slík mál í tengslum við stefnumörkun þjóðkirkjunnar um eignir og eignastýringu skilar niðurstöðu sinni.

Á (2)68. fundi voru til umfjöllunar Reykhólar, málefni prestbústaðar, leigusamningur um húsnæði. Lögð fram skýrsla verkfræðistofunnar Verkís með viðhalds- og kostnaðarmati prestbústaðarins að Reykhólum. Þá var lagður fram leigusamningur við Brynju, hússjóð Öryrkjabandalags Íslands um 52,7 m² íbúð við Barmahlíð í Reykhólahreppi. Leigusamningurinn er til ársloka 2017 með heimild til framlengingar. Íbúðin verður nýtt sem aðstaða fyrir sóknarprestinn á Reykhólum þar til ákvörðun hefur verið tekin um framtíðarfyrirkomulag prestþjónustu í prestakallinu. Kirkjuráð ályktar að leggja til við komandi kirkjuþing að prestbústaðurinn verði settur á söluskrá og húsið selt í núverandi ástandi.

Á (2)69. fundi var tekið fyrir málið Kálfafellsstaður, ósk um liðveislu í dómsmáli. Lagt var fram erindi lögmannsstofunnar Lögmennt Höfðabakka með ósk um leiðveislu í dómsmáli. Einnig lögð fram stefna til réttargæslu í máli Héraðsdóms Austurlands nr. E- 36/2007, eigendur Borgarhafnar gegn eigendum Kálfafellsstaðar og gagnsök. Kirkjuráð ályktaði að fela fasteignasviði að bregðast við stefnunni með viðeigandi hætti. Þá samþykkti kirkjuráð að óska eftir nýju verðmati á jörðinni Hraungerði í Flóahreppi vegna uppsagnar ábúðar.

Á (2)70. fundi var tekið fyrir málið Fellsmúli, beiðni um leyfi fyrir lagningu hitaveitulagnar. Lagt var fram erindi Rangárbús ehf. vegna lagningar hitaveitulagnar frá fiskeldisstöð Matorku í landi Fellsmúla. Kirkjuráð samþykkti erindið. Þá var tekið fyrir málið Reykholt, endurnýjun á samningi um skógrækt. Lagt var fram erindi sóknarprestisins í Reykholti varðandi endurnýjun samnings við Skógræktarfélag Borgarfjarðar um skógrækt í Reykholti. Kirkjuráð samþykkti erindið.

Verkefni kirkjuráðs á sviði fjármála

Verkefni kirkjuráðs á sviði fjármála voru til umfjöllunar á alls ellefu fundum á starfsárinu.

Á (2)58. fundi voru lagðar fram fjárhagsáætlanir biskupsstofu og sjóða og stofnana kirkjunnar. Kirkjuráð samþykkti þær með fyrirvara um framlög á fjárlögum. Áætlanirnar voru birtar sem fylgiskjöl með fundargerð fundarins.

Á (2)59. fundi var tekin fyrir fundargerð fjármálahóps kirkjuráðs frá 12.01.2017. Tekinn var fyrir 3. liður dagskrár fundarins, styrkbeiðni frá Hinu íslenska biblíufélagi. Fjármálahópur kirkjuráðs lagði til við kirkjuráð að Hinu íslenska biblíufélagi yrði veittur styrkur að fjárhæð 1,5 m.kr. til að styðja við rekstur félagsins. Styrknum fylgdu einlægar óskir um að félaginu megi takast að hámarka árangur sinn af hinu mikilvæga starfi félagsins. Styrknum fylgdu jafnframt óskir um að félagið leggi allan kraft sinn í að ná til þeirra sem erfa munu land, með því að huga að skipulagi sínu og starfsaðferðum

Í því skyni að virkja þá krafta atvinnulífsins sem eru hliðhollir og vinveittir kirkjunni og þeim kjarna hennar sem biblían geymir og geta hugsað sér að koma til liðs við félagið. Styrkveitingin var samþykkt með þessari ályktun. Tekinn var fyrir 4. liður, framlög til Hólastaðar. Framlag til Guðbrandsstofnunar að fjárhæð 1,5 millj. kr. virtist hafa fallið niður í fjárhagsáætlun Kristnisjóðs fyrir árið 2017. Samþykkt var að leiðrétta úthlutunina og veita 1,5 m.kr. framlag til Guðbrandsstofnunar. Tekinn var fyrir 5. liður, fjármálahópur vakti athygli á að niðurfelling á eftirstöðvum skuldar Skálholts við Kirkjumálasjóð sem samþykkt var árið 2014 að fjárhæð um 8,7 millj. kr. hafi fallið niður í fjárhagsáætlun Kirkjumálasjóðs fyrir árið 2017. Samþykkt var að bæta framlaginu inn í áætlun sjóðsins. Tekinn var fyrir 7. liður, framlag til skírnarfræðslunefndar. Kirkjuráð samþykkti framlag að fjárhæð 200.000 kr. Fundargerð fjármálahóps þannig samþykkt. Þá voru teknar fyrir fjárhagsáætlanir biskupsstofu, stofnana og sjóða 2017, endurskoðun í ljósi afgreiðslu fjárlaga 2017 og fjárukalaga II 2016. Lagt var fram yfirlit sem sýndi uppgjör gagnvart fjárheimildum, bráðabirgðastaða 2016, áhrif á áætlanir 2017. Kirkjuráð ályktaði að ekki væri ástæða til að endurskoða fjárhagsáætlanir þær sem samþykktar voru á desemberfundi í ljósi stöðunnar en vísaði til tillögu fjármálahóps um aukaúthlutun úr Jöfnunarsjóði sókna.

Á (2)62. fundi var tekin fyrir fundargerð fjármálahóps 10.03.2017. Fyrir var tekið 1. mál, endurgreiðsla á framlagi Jöfnunarsjóðs til biskupsstofu. Kirkjuráð ályktaði endurgreiðslan eigi sér stað enda standi allar forsendur til þess með því að ríkissjóður hefur endurgreitt biskupsstofu það framlag sem var forsenda framlags Jöfnunarsjóðs sókna til biskupsstofu.

Á (2)63. fundi var tekin fyrir málshöfðun Halldórs Gunnarssonar og Stórólshvolssóknar á hendur biskupi Íslands og áfrýjunarnefndar þjóðkirkjunnar til ógildingar á úrskurði áfrýjunarnefndarinnar í máli sóknarinnar vegna úthlutunar styrkja úr Jöfnunarsjóði sókna. Kirkjuráð samþykkti að fela Gestí Jónssyni hrl. að annast málsvörnina.

Á (2)64. fundi var lögð fram kostnaðaráætlun vegna gerðar starfsreglna. Gert er ráð fyrir að kostnaðurinn muni nema 1,5 m.kr. Kirkjuráð samþykkti áætlunina og ályktaði að gætt yrði ýtrasta aðhalds og fastráðið starfslið kirkjuráðs nýtt svo sem kostur er til að halda niðri kostnaði. Þá var tekin fyrir breyting á fjárhagsáætlun Kirkjumálasjóðs vegna aukakirkjuþings, verkefna löggjafarnefndar og vígslubiskupskosningar. Lagt var fram yfirlit um kostnað vegna verkefna sem ekki var gert ráð fyrir á fjárhagsáætlun Kirkjumálasjóðs en fallið hafa til eða munu falla til vegna ákvarðana sem teknar hafa verið. Kirkjuráð ályktar að gert verði ráð fyrir 14 m.kr. hækkun útgjalda Kirkjumálasjóðs vegna þessa auk kostnaðar vegna gerðar starfsreglna við endurskoðun fjárhagsáætlunar sjóðsins.

Á (2)65. fundi var tekin fyrir fundargerð fjármálahóps frá 8. maí 2017. Tekið var fyrir 3. mál, kirkjuráð ákvað að veita 2,5 m.kr. styrk vegna reksturs og sumarþúðastarfs á vegum Kirkjumíðstöðvar Austurlands og vísar málinu til endurskoðunar rekstraráætlunar Kirkjumálasjóðs. Tekið var fyrir 5. mál. Kirkjuráð bendir á að sóknir hafa verið sameinaðar og reynsla af því hefur verið mjög góð. Kirkjuráð samþykkir eftirfarandi tillögu fjármálahóps: Kirkjuþing 2016 hvatti til þess að gert yrði átak sem miðaði að því að hvetja sóknir til samstarfs og sameiningar. Kirkjuráð telur að með tilliti til stöðu Jöfnunarsjóðs sé tímabært að beita Jöfnunarsjóði í þessu skyni ef þörf krefur. Hlutverk Jöfnunarsjóðs er með þeim hætti að stuðningur við sameiningar rúmast innan þess, enda er sjóðnum meðal annars ætlað að leitast við að jafna aðstöðu og styrkja sóknir þar sem sóknargjöld nægja ekki fyrir nauðsynlegum útgjöldum. Kirkjuráð vekur athygli forráðamanna sókna þjóðkirkjunnar á eftirfarandi: Sóknir sem hyggja á sameiningu geta óskað eftir stuðningi Jöfnunarsjóðs með það að markmiði að jafna aðstöðu sóknanna til sameiningar. Úthlutun til sameiningar sé rökstudd og afgreidd til eins árs í senn eins og reglur sjóðsins standa til, að því gefnu að ákvörðun sókna hafi verið tekin með réttum hætti. Jafnframt er Jöfnunarsjóði heimilt samkvæmt

reglugerð um sjóðinn að veita vilyrði um áframhaldandi stuðning til allt að fjögurra ára. Fundargerðin samþykkt með þessari ályktun.

Á (2)66. fundi var tekin fyrir fjármálaáætlun ríkisins 2018-2022, afgreiðsla Alþingis og næstu skref. Lagður var fram útdráttur úr nefndarálitni meirihluta fjárlaganefndar Alþingis þar sem fram kemur að nefndin leggur áherslu á að samningar náist um fjárhagsleg samskipti ríkis og kirkju fyrir gerð fjárlaga fyrir árið 2018. Kirkjuráð ályktaði að taka undir þessa ályktun Alþingis og lýsir yfir vilja sínum til að leggja samninganefnd kirkjunnar sem kjörin var af kirkjuþingi allt það lið sem það hefur yfir að ráða til að þetta megi takast.

Á (2)67. fundi var tekið fyrir málefni Ástjarnarkirkju, erindi varðandi lúkningu á fjármögnun byggingarframkvæmda við safnaðarheimili. Erindið var áður á dagskrá kirkjuráðs á (2)66. fundi. Það var endurflutt þar eð taka þurfti ákvörðun um lokagreiðslu á styrk til sóknarinnar vegna byggingar safnaðarheimilis sem jafnframt verður nýtt til allra kirkjulegra athafna í sókninni. Fram var lagt erindi sóknarnefndarinnar dags. 22. maí 2017. Jafnframt var lagt fram minnisblað framkvæmdastjóra dags. 14. júlí þar sem fram kom að þann dag var lokaúttekt framkvæmdarinnar þar sem mannvirkið var afhent sóknarnefndinni fullbúið af hendi verktakans. Fram kom að framkvæmdastjóri kirkjuráðs og verkefnisstjóri fasteignasviðs hefðu verið viðstaddir úttektina. Ekkert hafi þar komið fram sem gaf til kynna að verkkaupi hefði athugasemdir við að taka við mannvirkinu sem fullbúnu. Kirkjuráð samþykkti að lokagreiðsla styrks Jöfnunarsjóðs sókna til sóknarinnar vegna framkvæmdarinnar, 30 m.kr. yrði innt af hendi.

Á (2)68. fundi var tekin fyrir áætlun um kostnað við nýjan vef kirkjunnar, stofnkostnaðaráætlun og ritstjórnarstefna. Málið hafði áður verið til umfjöllunar á (2)66. fundi þar sem kirkjuráð hafði lýst yfir stuðningi við verkefnið og óskað eftir nákvæmari kostnaðaráætlun. Áætlunin gerir ráð fyrir að heildarrekstrarkostnaður verði um 1,9 m.kr. á mánuði.

Á (2)69. fundi var lagt fram yfirlit um rekstur samstæðu kirkjunnar fyrir fyrri árshluta 2017. Það samanstóð af samstæðuyfirliti og rekstraryfirliti fyrir biskupsstofu, sjóði og stofnanir þjóðkirkjunnar, þ.e. kirkjumálasjóð, Kristnisjóð, Jöfnunarsjóð sókna, Skálholtsstað, Strandarkirkju og Tónskóla þjóðkirkjunnar. Samkvæmt yfirlitinu var 45,4 m.kr. afgangur af fjárheimildum eftir fyrri árshluta ársins 2017. Kirkjuráð fól framkvæmdastjóra og fjármálahópi kirkjuráðs að yfirfara yfirlitið og gera tillögu að breytingum á einstökum liðum fjárhagsáætlana þar sem ákvarðanir ráðsins eða breyttar forsendur kalla á breytingar. Tillagan verði lögð fyrir næsta fund kirkjuráðs til afgreiðslu. Þá var lögð fram umsókn um styrk úr Kristnisjóði vegna ráðstefnu áhugahóps um guðfræðiráðstefnur. Umsóknin hafði komið fram innan tilskilins frests en hafði ekki hlotið efnislega meðferð vegna misvísandi upplýsinga. Kirkjuráð samþykkti að veita til verkefnisins 400 þúsund krónum gegn því að nemendur í starfsþjálfun djákna- og guðfræðinema ásamt hópi starfsfólks biskupsstofu fengu aðgang að ráðstefnunni. Fjárhagsáætlun Kristnisjóðs verði breytt til samræmis við samþykktina. Þá var tekinn fyrir samningur um útgáfustyrk vegna ritsins Kirkjur Íslands og samþykkt að flytja til þessa árs ónýtta fjárheimild frá fyrra ári vegna samningsins að fjárhæð 1,5 m.kr.

Á (2)70. fundi voru kynntar tillögur fjármálahóps kirkjuráðs um úthlutun styrkja úr Jöfnunarsjóði sókna, kirkjumálasjóði og Kristnisjóði 2018. Farið var yfir tillögurnar og kirkjuráð ályktaði að vísa þeim til annarrar umræðu í fjármálahópi og næsta fundar kirkjuráðs.

Á (2)71. fundi var til umfjöllunar fjárhagsáætlun biskupsstofu. Þá var jafnframt til umfjöllunar fundargerð fjármálahóps kirkjuráðs ásamt tillögum um fjárhagsáætlanir Jöfnunarsjóðs sókna, kirkjumálasjóðs, Kristnisjóðs og Tónskóla þjóðkirkjunnar 2018. Málefni Jöfnunarsjóðs höfðu verið til umfjöllunar á (2)60., (2)62. og (2)65. fundi þar sem rætt hafði verið um hugmyndir fjármálahópsins um sameiningardeild Jöfnunarsjóðs en fjármálahópurinn tók í raun að sér verkefni

starfshóps þess sem kirkjuþing hafði ályktað að stofnaður yrði til að ræða aðkomu Jöfnunarsjóðs sókna að sameiningum. Á (2)65. fundi kirkjuráðs var síðan samþykkt ályktun sú sem fjármálahópurinn hafði gert tillögu um.

Önnur verkefni en þau er varða fjármál og fasteignir

Málefni Skálholts

Málefni Skálholts voru til umfjöllunar með einum eða öðrum hætti á tíu fundum kirkjuráðs á kirkjuþingsárinu.

Á (2)57. fundi fól kirkjuráð forseta sínum að undirbúa ákvörðun ráðsins um kjördag í vígslubiskupskosningum og leggja fyrir næsta fund.

Á (2)58. fundi var því frestað og á (2)59. fundi kom fram að í ljósi komandi framhaldskirkjuþings 25. febrúar hefði starfsreglur um biskupskjör á dagskrá sinni væri rétt að bíða ákvörðunar kirkjuþings áður en kjördagur væri ákveðinn.

Á (2)60. fundi var bókasafn Skálholtsstaðar til umfjöllunar og jafnframt hugmyndir um kaup á utanaðkomandi sérfræðiráðgjöf vegna uppbyggingar í Skálholti.

Á (2)61. fundi var síðan ákveðið að kjör til vígslubiskups Skálholtsumdæmis hæfist hinn 15. ágúst 2017.

Á (2)64. fundi var tekið fyrir erindi kjörstjórnar þjóðkirkjunnar þar sem lagt var til að rafræn tilnefning til vígslubiskups í Skálholti standi yfir dagana 23. til 28. ágúst nk. og kjörgögn verði send út, þ.e. að póstkosningin hefjist þann 28. september nk. Kirkjuráð samþykkti erindið.

Á (2)66. fundi voru lögð fram drög að samstarfssamningi við ráðgjafarfyrtækið ALTA. Kirkjuráð samþykkti að vísa málinu til stjórnar Skálholts og vígslubiskups og taka það fyrir að nýju eftir umfjöllun þeirra.

Á (2)68. fundi var lögð fram tillaga að deiliskipulagi fyrir Skálholt, sveitarfélaginu Bláskógabyggð, greinargerð, skilmálar og umhverfisskýrsla, unnið af arkitektastofunni Landslag ehf. landslagsarkitektum.

Á (2)69. fundi var tekið fyrir verkefni Verndarsjóðs Skálholtsdómkirkju, gluggaverkefni. Á fundinum samþykkti kirkjuráð að verkefnið verði hafið með því að láta taka niður fimm glugga í kirkjunni og flytja þá á verkstæði Stefan Oidtmanns í Þýskalandi til viðgerðar enda lá fyrir að verndarsjóðurinn hefur safnað framlögum sem nægja fyrir kostnaði við viðgerðina. Þá var á fundinum kynnt tillaga að deiliskipulagi fyrir Skálholt.

Á (2)70. fundi var staða Skálholtsbúsins til umræðu og þar var jafnframt kynnt afstaða stjórnar Skálholts til fyrirhugaðrar biblíusýningar í Þorláksbúð í Skálholti. Kirkjuráð ályktaði að vandséð væri að umbúnaður Þorláksbúðar væri slíkur að óhætt væri að sýningin færi þar fram. Kirkjuráð væri hins vegar tilbúið til að beita sér fyrir því að sýningunni yrði fundinn staður í byggingum Skálholts.

Önnur mál sem kirkjuráð fjallaði um á kirkjuþingsárinu og rétt þykir að gera kirkjuþingi grein fyrir

Á (2)57. fundi samþykkti kirkjuráð svohljóðandi ályktun: Kirkjuráð vísar til skýrslu innanríkisráðherra frá maí 2014 um fjárhagsleg málefni þjóðkirkjunnar og safnaða hennar sbr. einnig minnisblað sem innanríkisráðherra lagði fram á fundi ríkisstjórnar hinn 5. september sama ár. Kirkjuráð leggur til að ákvæði gildandi laga nr. 91/1987 um sóknargjöld o.fl. komi að fullu til framkvæmda á ný frá og með næsta ári. Á sama fundi fjallaði kirkjuráð um tvo úrskurði úrskurðarnefndar þjóðkirkjunnar og eitt erindi frá Úrskurðarnefnd um upplýsingamál.

Á (2)64. fundi fjallaði kirkjuráð um ársreikninga Jöfnunarsjóðs sókna og Kristnisjóðs. Jöfnunarsjóður skilaði 83,3 m.kr. tekjuafgangi á árinu. Eignir hans í árslok námu 344,8 m.kr. og eigið fé var 330,6 m.kr. Kristnisjóður skilaði 102,6 m.kr. tekjuafgangi á árinu. Eignir hans í árslok voru 108,4 m.kr. og eigið fé var 102,7 m.kr. Ársreikningarnir voru samþykktir og áritaðir. Þá voru á fundinum lögð fram drög að umhverfisstefnu þjóðkirkjunnar og áætlun um umhverfismat í söfnuðum. Gert var ráð fyrir að stefnan verði lögð fyrir kirkjuþing 2017 til staðfestingar. Jafnframt var lögð fram tillaga um skipun umhverfisnefndar þjóðkirkjunnar og tillaga að tilnefningu nefndarmanna. Næst var lögð fram tillaga framkvæmdastjóra að breytingum á úthlutunarreglum í reglugerð um Jöfnunarsjóð sókna. Kirkjuráð ályktaði að fela framkvæmdastjóra að fara fram á að breytingin verði gerð og samhliða fari fram heildarendurskoðun á reglugerðinni vegna nauðsynlegra breytinga sem gera þarf á henni.

Á (2)66. fundi var fjallað um skerðingu sóknargjalda og lögð fram tafla sem sýnir að skerðing sóknargjalda frá og með árinu 2009 er orðin samtals 5,7 milljarðar króna. Taflan er fylgiskjal með skýrslu þessari. Fram kom að upplýsingarnar hafi verið sundurliðaðar á sóknir landsins og sendar formönnum sóknarnefnda.

Á (2)68. fundi var lagt fram bréf forseta kirkjuþings þar sem hann boðar til kirkjuþings 2017 laugardaginn 11. nóvember n.k.

Á (2)69. fundi var lagt fram bréf biskups Íslands þar sem fundur í samstarfsnefnd Alþingis og þjóðkirkjunnar var boðaður hinn 27. september 2017 kl. 12:00. Ekki varð af fundinum vegna þingrofs.

Á (2)70. fundi voru lögð fram drög að starfsreglum um kirkjutónlist ásamt greinargerð kirkjutónlistarráðs. Kirkjuráð ályktaði að vísa reglunum til kirkjuþings 2017. Þá var lagt fram erindi sóknarnefnda Breiðholtssóknar og Fella- og Hólasóknar varðandi sameiningu sóknanna. Jafnframt var á fundinum aftur á dagskrá umhverfisstefna þjóðkirkjunnar en drög að nýrri umhverfisstefnu höfðu verið lögð fyrir (2)64. fund kirkjuráðs. Umhverfisnefnd hafði endurskoðað þau drög. Kirkjuráð samþykkti að fela kirkjustarfshópi að yfirfara hin endurskoðuðu drög.

Á (2)71. fundi var kynntur afrakstur vinnu kirkjustarfshópsins í formi nýrrar tillögu til kirkjuþings að umhverfisstefnu þjóðkirkjunnar. Fundurinn samþykkti að leggja hana fyrir kirkjuþing en hin endurskoðuðu drög umhverfisnefndar yrðu fylgiskjal með tillögunni, og höfð til hliðsjónar. Þá þykir rétt að greina frá því að á þeim fundi fór jafnframt fram kynning af hálfu ráðgjafarfyrirtækisins KPMG á gerð sviðsmynda við stefnumótunavinnu. Að lokum er vakin athygli kirkjuþings á áfangaskýrslu skírnarfræðslunefndar sem hún skilaði kirkjuráði með bréfi hinn 13. október s.l. og er fylgiskjal með þessari skýrslu kirkjuráðs til kirkjuþings en kirkjuráð leggur það í hendur þingsins að ákveða framhald starfs nefndarinnar.

Í skýrslu þessari hefur verið leitast við að greina frá öllum þeim málum sem tekin voru á dagskrá kirkjuráðs á kirkjuþingsárinu og afgreidd voru með ákvörðun eða skuldbindandi samþykkt. Um heimild er vitnað til fundargerða kirkjuráðs eins og þær eru birtar á vefsíðu kirkjuráðs.

Fylgiskjal: Tafla um skerðingu sóknargjalda.

tekjur af sóknargjaldi þjóðkirkjufólks árin 2008 - 2017	reiknaðar skv. lögum	ákvarðaðar af ríkisstjórn	skerðing
Vestur-Reykjavíkurprófstdæmi	4.739.913.804	3.616.697.466	-1.123.216.338
Austur-Reykjavíkurprófstdæmi	6.420.522.455	4.875.018.148	-1.545.504.308
Kjalarnesprófstdæmi	5.117.587.383	3.863.582.299	-1.254.005.083
Vesturlandsprófstdæmi	1.203.793.683	919.505.742	-284.287.941
Vestfjarðarprófstdæmi	569.584.367	433.397.795	-136.186.572
Húnavatns- og Skagafjarðarprófstdæmi	656.515.757	499.322.009	-157.193.748
Eyjarfjarðar- og Þingeyjarprófstdæmi	2.532.611.481	1.923.354.115	-609.257.366
Austurlandsprófstdæmi	873.279.123	664.143.388	-209.135.736
Suðurprófstdæmi	1.665.458.260	1.223.059.826	-442.398.433
Samtals	23.779.266.313	18.018.080.788	-5.761.185.526
